

Šta je konferencijsko prevodenje?

- ✓ Konferencijsko prevodenje bavi se isključivo usmenom komunikacijom: prenošenjem poruke sa jednog jezika na drugi, prirodno i tečno, prihvatajući način govora, ton i uvjerenja govornika i govoreći u prvom licu.
- ✓ **Suština prevodenja** jeste prevod misli i ideja, a ne prevod riječi i jezičkih konstrukcija. Da bi prevodilac uspješno shvatio, a zatim reprodukovao misli i ideje govornika na drugom jeziku mora pažljivo da sluša govornika, za šta je potrebna koncentracija, volja, izdržljivost i iskustvo.

✓ Iako su prevodioci **prilagodljivi, fleksibilni i brzi** zahvaljujući bogatom iskustvu, govornik treba da ima u vidu da prevodilac hvata bilješke i neophodno je da pravi pauze kako bi prevodilac mogao uspješno da prenese poruke.

✓ Postoje različite vrste konferencijskog prevođenja:

- ✓ Konsekutivno prevođenje
- ✓ Simultano prevođenje

✓ Relay

✓ Retour

✓ Cheval

✓ Pivot

✓ Asimetrično prevođenje

✓ Šaputanje

✓ Znakovni jezik

fleksibilnost

✓ Vrste usmenog prevodenja koje se najčešće koriste su **konsekutivno i simultano prevodenje**, a odabir vrste prevodenja zavisi od forme događaja, broja govornika i međunarodnih učesnika, kao i drugih potencijalnih faktora.

Šta je konsekutivno prevodenje?

✓ Konsekutivno prevodenje podrazumijeva sukcesivno prevodenje, odnosno, prevodioci tokom logičkih pauza u govoru vrše prevod ili prevode jednu po jednu rečenicu. Tempo **konsekutivnog prevodenja** garantuje veoma precizan i kompletan prevod, ali je govorniku potrebno duplo više vremena da napravi prezentaciju. Ovo ograničava konsekutivno prevodenje uglavnom na događaje sa ograničenim brojem govornika, u šta spadaju:

- ✓ Poslovni pregovori
- ✓ Okrugli stolovi
- ✓ Prezentacije
- ✓ Radionice i obuke
- ✓ Izložbe
- ✓ Diskusije

Šta je simultano prevodenje?

✓ **Simultano prevodenje** vrši se bez prekidanja govornika, što štedi vrijeme i povećava percepciju od strane publike. Ovu uslugu obično pruža tandem prevodilaca koji se smjenjuju na svakih 15-30 minuta. Složen i stresan proces, simultano prevodenje zahtijeva ne samo superiorne vještine usmenog prevodenja nego i različita podešavanja koja nastaju korišćenjem specijalizovane opreme. Simultani prevodioci rade u zvučno izolovanoj kabini.

✓ **Simultano prevodenje potrebno je za događaje kao što su:**

- ✓ Okrugli stolovi i seminari
- ✓ Simpozijumi
- ✓ Konferencije
- ✓ Prezentacije
- ✓ Poslovni pregovori na visokom nivou
- ✓ Poslovni forumi

Šta je relay?

- ✓ Prevođenje između dva jezika putem trećeg.
- ✓ Kada govornik govori na jeziku koji prevodilac u kabini sa **aktivnim jezikom** ne govori, ta se kabina može povezati (audio vezom) sa drugom kabinom koja pokriva taj jezik i „preuzeti posredni prevod“ od te kabine. Prevodilac prevodi uz posredovanje drugog jezika bez značajnog uticaja na kvalitet.

Šta je retour?

- ✓ Prevođenje sa maternjeg jezika na strani jezik.
- ✓ Prevodioci obično prevode na svoj maternji jezik.

Kada prevodioci prevode sa svog maternjeg jezika na drugi jezik, to se naziva „retour“ prevođenjem. Opšte je prihvaćen francuski naziv za „*povratak*“.

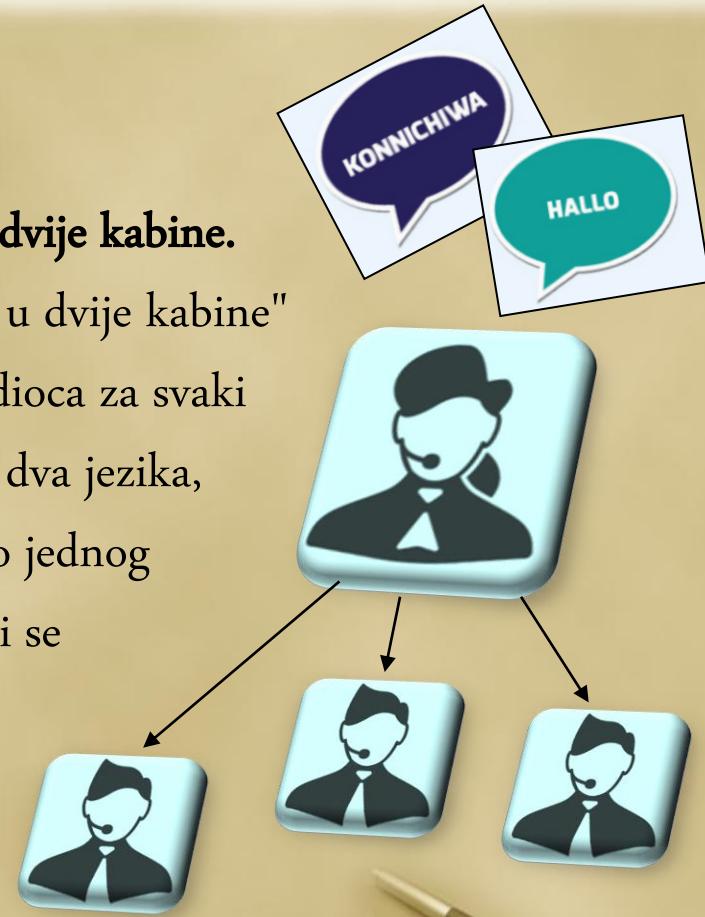

Šta je cheval ?

- ✓ Prevodilac na istom sastanku naizmjenično radi u dvije kabine.
- ✓ *Cheval* (francuska riječ za konja) prevodilac „sjedi u dvije kabine“ na sastanku. Obično su prisutna barem dva prevodioca za svaki jezik, ali ako se simultani sastanak odvija samo na dva jezika, korišćenjem *chevala* može se nadomjestiti odsustvo jednog prevodioca, koji može prevoditi na oba jezika i koji se može po potrebi premještati između dvije kabine.

Šta je pivot ?

- ✓ Korišćenje jednog jezika kao posrednog jezika.
- ✓ Ako samo jedan ili dva prevodioca govore manje raširen jezik kao pasivan jezik, za njih se kaže da služe kao „pivot“ drugim kabinama koje će njihov prevod koristiti kao posredni prevod. Obično se koristi francuski naziv.

brzina

Šta je to **asimetrično prevodenje**?

- ✓ Svi govornici govore na maternjem jeziku, ali slušaju prevod na samo nekoliko jezika.
- ✓ U mnogim slučajevima, govornici razumiju jedan ili (više) raširenijih jezika, ali se ne osjećaju ugodno da govore na tim jezicima. Upotreba asimetričnog prevodenja jedan je od načina na koji se mogu bolje iskoristiti ograničeni resursi (usmeni prevodioci).
- ✓ Asimetrično prevodenje izvodljivo je samo ako svi prisutni razumiju jedan ili više aktivnih jezika.

Šta je šaptanje?

- ✓ Šaptano simultano prevodenje.
- ✓ Prevodilac sjedi ili stoji među učesnicima i simultano prevodi direktno u uho učesnika.
- ✓ Šaptati se može samo malom broju učesnika koji sjede ili stoje blizu jedan drugome. Šaptanje se koristi uglavnom na bilateralnim sastancima ili u grupama kada samo nekoliko učesnika ne govori isti jezik.
- ✓ Šaptanje se često koristi umjesto konsekutivnog prevodenja radi uštede na vremenu. Ponekad prevodilac koji šapće ima slušalice kako bi što bolje mogao čuti izvornog govornika.

prilagodljivost

Šta je usmeno prevodenje na znakovni jezik?

- ✓ Simultano prevodenje na znakovni jezik.
- ✓ Prevodioci na znakovni jezik prevode na sastancima sa učesnicima sa oštećenjem sluha sa govornog jezika na znakovni jezik i sa znakovnog na govorni jezik. Prevodilac sjedi ili stoji ispred učesnika sa oštećenjem sluha tako da ga oni mogu dobro vidjeti.
- ✓ Iako su mnogi pokreti ruku i izrazi lica prepoznatljivi svima preko nacionalnih i kulturnih granica, ne postoji jedinstven, univerzalan znakovni jezik koji svi razumiju. Na svijetu postoji više od 100 znakovnih jezika i dijalekata.

Jezička kombinacija konferencijskog prevodioca

- ✓ Međunarodno udruženje konferencijskih prevodilaca, AIIC, koristi sljedeće definicije:

Aktivni jezici:

A : Maternji jezik (ili neki drugi jezik koji je jednak maternjem jeziku) na koji prevodilac prevodi sa drugih jezika na oba načina, simultano i konsekutivno. Svi članovi moraju imati barem jedan „A” jezik, ali mogu imati i više od jednog.

B : Jezik koji nije maternji jezik prevodioca, kojim on savršeno vlada i na koji on prevodi sa jednog ili više drugih jezika iz svoje kombinacije. Neki prevodioci prevode na „B” jezik na samo jedan od dva načina usmenog prevođenja.

Pasivni jezici:

C : Jezici koje prevodilac potpuno razumije i sa kojih prevodi.

kvalitet
na prvom
mjestu

Jezički režim

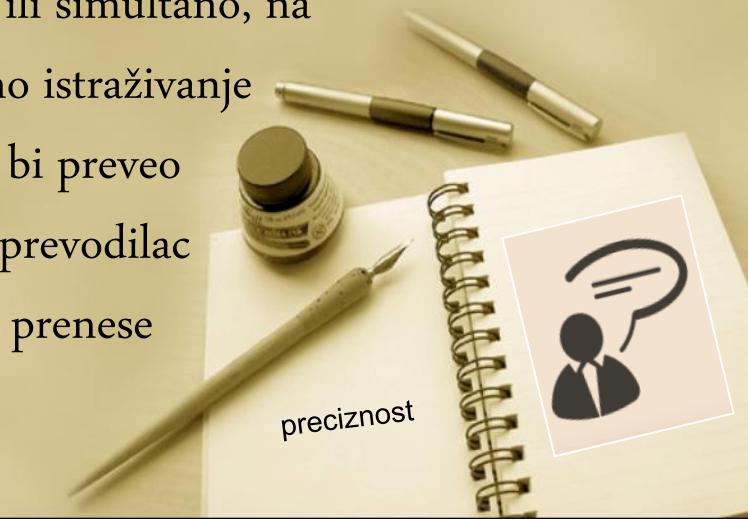
- ✓ Usmani prevodioci razlikuju između aktivnih i pasivnih jezika.

Aktivni jezik je jezik koji prevodioci govore, a učesnici slušaju.

Pasivni jezik je jezik koji prevodioci razumiju, a koji učesnici govore.

Koja je razlika između pismenog i konferencijskog (usmenog) prevoda?

- ✓ Pismeni prevodilac proučava pisani tekst na jednom jeziku (izvorni jezik) i prenosi ga u pisanoj formi na drugi jezik (ciljni jezik). Usmani prevodilac sluša izgovorenu riječ na izvornom jeziku i prenosi je usmeno, konsekutivno ili simultano, na ciljni jezik. Pismeni prevodilac se oslanja na temeljno istraživanje teksta koristeći propratne materijale i rječnike kako bi preveo pisani tekst što preciznije i vjerodostojnije. Usmani prevodilac oslanja se prevashodno na sopstvenu sposobnost da prenese značenje poruke ciljnoj publici na licu mjesta.

preciznost

- ✓ Pismeni prevodilac će utrošiti puno vremena tražeći odgovarajuću riječ ili izraz, ali usmeni prevodilac mora trenutno pronaći zadovoljavajući izraz ili približni ekvivalent ukoliko mu „prava riječ“ ne pada na pamet, kako slušaoci ne bi čekali.
- ✓ Neki prevodioci bave se i pismenim i usmenim prevodom. Drugi se, međutim, odlučuju ili za pismeno ili za usmeno prevodenje. Uopšte uzevši, iskustvo u pismenom prevodu predstavlja odličan temelj ukoliko neko želi da postanete usmeni - konferencijski prevodilac.

Savjeti za govornike na skupovima

- ✓ Nekoliko savjeta za govornike na skupovima sa usmenim prevodenjem:
- ✓ Kada dobijete riječ, stavite mikrofon tačno ispred sebe i skinite slušalice.
Nakon toga uključite mikrofon.
- ✓ Ako jezične kombinacije to dopuštaju, govorite na svom maternjem jeziku.
- ✓ Govorite razumnim tempom, slobodno ili na osnovu bilješki/bitnih riječi.
- ✓ **Vaša poruka možda neće biti potpuno prenesena
ako samo pročitate tekst ili bilješke.**
- ✓ Čak i onome ko vas sluša na izvornom jeziku
može biti teško da čuje sve pojedinosti poruke.
- ✓ Ako čitate unaprijed pripremljene tekstove ili izjave,
zamolite organizatora da obezbijedi da se primjeri prije
sastanka dostave u sve prevodilačke kabine. Sa njima će
se postupati kao sa povjerljivim materijalom i vodiće se
računa o njihovom dostavljanju.

- ✓ Kada upućujete na određeni dokument, prvo navedite određeni referentni broj/broj stava pa zastanite kako biste učesnicima omogućili da nađu ono na šta upućujete. Brojevi stranica mogu se razlikovati između verzija na različitim jezicima.
- ✓ Brojeve izgovarajte polako i razgovijetno i, ako je potrebno, ponovite ih. Spisak sa brojevima dajte učesnicima i prevodiocima na papiru/na foliji za projektor.
- ✓ Objasnite značenje manje poznatih kratica kada ih po prvi put koristite na sastanku. Ako imate spisak, on bi prevodiocima mogao biti jako koristan.
- ✓ I konačno, sve povratne informacije su dobrodošle. Slobodno se obratite svojim prevodiocima ako imate pitanja ili želite da predložite tačne stručne termine.
- ✓ Govorite **prirodno**, razumnim tempom
- ✓ Govorite na svom **maternjem jeziku** ako je moguće

- ✓ **Govoriti** je bolje nego čitati
- ✓ **Skinite** slušalice i govorite u mikrofon
- ✓ **Navedite** reference koje upućuju na dokumente
- ✓ Pobrinite se da prevodioci imaju **tekst** ako govor čitate
- ✓ Razgovarajte sa prevodiocima i dajte im **povratne informacije**
- ✓ Brojeve, imena i kratice izgovarajte **razgovijetno**
- ✓ **Lijepo je zahvaliti se prevodiocima.**

Kada govornik završi svoju prezentaciju, lijepo je i učtivo da se javno zahvali prevodiocima. Oni rade naporno i njihov rad je mentalno iscrpljujući. Iskrene riječi zahvalnosti će se mnogo poštovati. Rad sa prevodiocima zahtijeva dodatni napor, ali vrijedi. Oni su partneri u prenošenju poruke govornika učesnicima. Govornici koji idu na događaj sa pravim stavom, mogu biti višestruko nagrađeni. I, što je najvažnije, njihova poruka neće biti izgubljena u prevodu.

II *čas* – prezentacija na engleskom

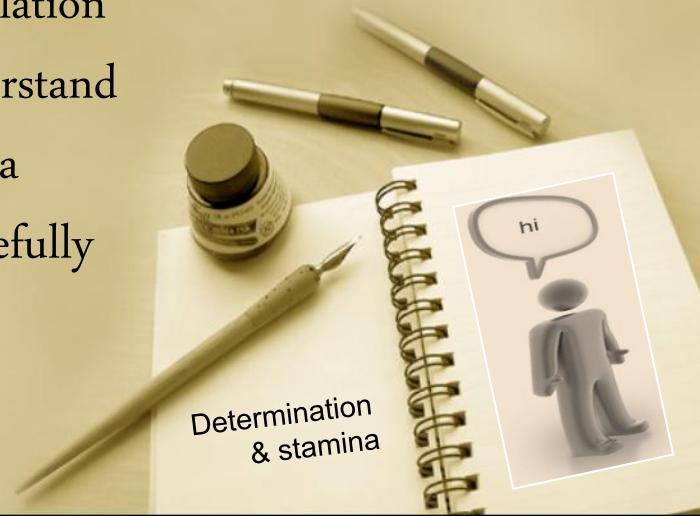

What is conference interpreting?

✓ **Conference interpreting** deals exclusively with oral communication: rendering a message from one language into another, naturally and fluently, adopting the delivery, tone and convictions of the speaker and speaking in the first person.

✓ **The essence of interpreting** is not the translation of words and language phrases, but rather the translation of thoughts and ideas. In order to successfully understand and interpret the speaker's thoughts and ideas into a foreign language, the interpreter needs to listen carefully to a speaker, which requires high concentration, determination, stamina, and experience.

✓ Although interpreters are very **adaptable**, **flexible**, and **fast**, with a wealth of experience in this field, the speaker has to bear in mind that the interpreter is taking notes, which is why it is necessary to make breaks and enable the interpreter to convey messages successfully.

✓ There are different kinds of interpreting:

- ✓ Consecutive interpreting
- ✓ Simultaneous interpreting

✓ Relay

✓ Retour

✓ Cheval

✓ Pivot

✓ Asymmetric interpreting

✓ Whispering

✓ Sign language

- ✓ Commonly used types of interpreting are consecutive and simultaneous interpreting
 - depending on the format of the event, number of speakers and international attendees, as well as other potential factors.

What is Consecutive Interpreting?

- ✓ In the most common form of interpreting, consecutive interpreters use logical pauses in speech to interpret one sentence at a time. The pace of **consecutive interpreting** guarantees a highly accurate and complete translation, but it takes the speaker twice as much time to give a presentation. This restricts consecutive interpreting mainly to events with a limited number of speakers, including:

- ✓ Business negotiations
- ✓ Roundtables
- ✓ Presentations
- ✓ Workshops and trainings
- ✓ Exhibitions
- ✓ Forums

What is simultaneous Interpreting?

- ✓ **Simultaneous interpreting** is performed without interrupting the speaker, which saves time and enhances audience perception. This service is normally provided by a pair of interpreters who take turns every 15-30 minutes. A complex and stressful process, simultaneous interpreting requires not only superior interpreting skills, but also a setting which requires specialized equipment. Simultaneous interpreters work in a soundproofed booth.
- ✓ **Simultaneous interpreting is necessary for events such as:**

- ✓ Roundtables and seminars
- ✓ Symposia
- ✓ Conferences
- ✓ Presentations
- ✓ High-profile business negotiations
- ✓ Business forums

What is Relay?

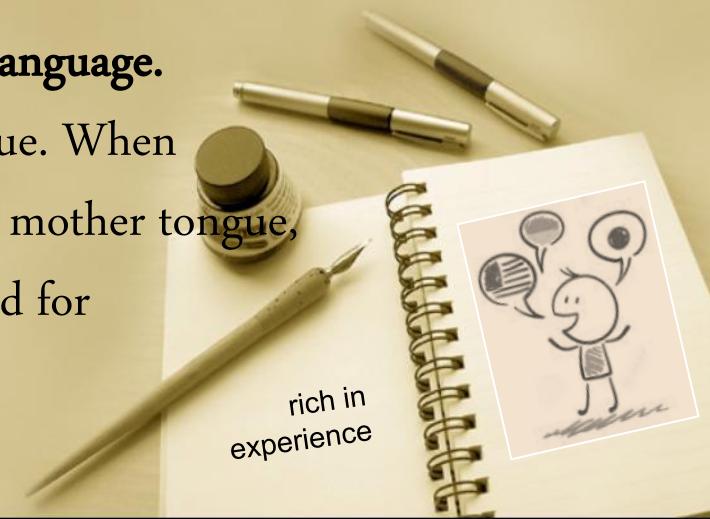
- ✓ Interpreting between two languages via a third.
- ✓ When a speaker speaks in a language not covered by an interpreter in an active language booth, this booth can "connect" (audio link) to another booth that does cover this language and "take the relay" of that. The interpreter works via another language without a perceptible loss of quality.

What is Retour?

- ✓ Working from your mother tongue into a foreign language.

Normally interpreters work into their mother tongue. When interpreters work into another language from their mother tongue, this is called "retour" interpreting. The French word for *return* is universally employed.

What is Cheval ?

- ✓ An interpreter working alternatively in two booths in the same meeting.
- ✓ A *cheval* (French for horse) interpreter "sits astride" two booths in a meeting. Normally, there are at least two interpreters present for each language, but if a simultaneous meeting works in only two languages, you can compensate the absence one interpreter by employing a *cheval*, i.e. by employing an interpreter who is able to interpret into both languages, and who moves between the booths according to need.

What is Pivot ?

- ✓ Using a single language as a relay.
- ✓ If only one or two interpreters have a less widespread language as a passive language they are said to be the "pivots" for the other booths which will take relay from them. The French term is universally employed.

What is Asymmetric interpretation?

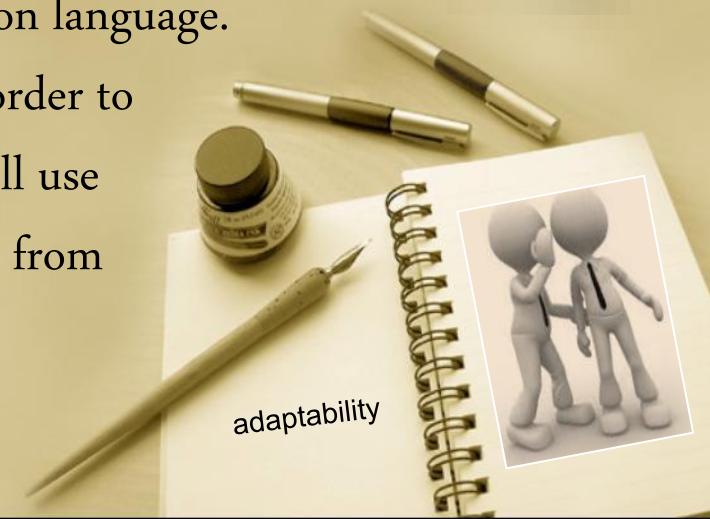
- ✓ All speakers speak in their mother tongue, but listen to interpretation into only a few languages.
- ✓ In many cases, delegates understand one or (more) widely spoken languages, but do not feel comfortable speaking in it. One way to make a scarce resource (interpreters) go further is to use asymmetric interpretation.
- ✓ Naturally, for asymmetric interpretation to be feasible you need to be sure all attendees understand one or more of the active languages.

better
use of
resources

What is whispering?

- ✓ **Whispered Simultaneous Interpreting.**
- ✓ The interpreter is seated or standing among the participants and interprets simultaneously directly into the ear of the participants.
- ✓ Whispered interpretation can be used only for very few participants sitting or standing close together.
It is used mainly in bilateral meetings or in groups where only a few participants do not share a common language.
- ✓ Whispering is often used instead of consecutive in order to save time. Sometimes, the whispering interpreter will use a headphone in order to get the best possible sound from the original speaker.

What is Sign Language Interpreting?

- ✓ **Simultaneous interpreting into sign language.**
- ✓ Sign language interpreters work in meetings with deaf participants and interpret from spoken language into signed language and from signed language into spoken. The interpreter sits or stands, clearly visible, in front of the deaf delegates.
- ✓ Although many gestures and expressions are universally recognisable across national and cultural boundaries, there is no single, universal sign language that everyone understands. There are more than 100 sign languages and dialects in the world.

The conference interpreter's language combination

- ✓ The AIIC, the international association of conference interpreters uses the following definitions:

Active languages:

A : The interpreter's native language (or another language strictly equivalent to a native language), into which the interpreter works from all her or his other languages in both modes of interpretation, simultaneous and consecutive. All members must have at least one 'A' language but may have more than one.

B : A language other than the interpreter's native language, of which she or he has a perfect command and into which she or he works from one or more of her or his other languages. Some interpreters work into a 'B' language in only one of the two modes of interpretation.

Passive languages:

C : Languages, of which the interpreter has a complete understanding and from which she or he works.

Language regime

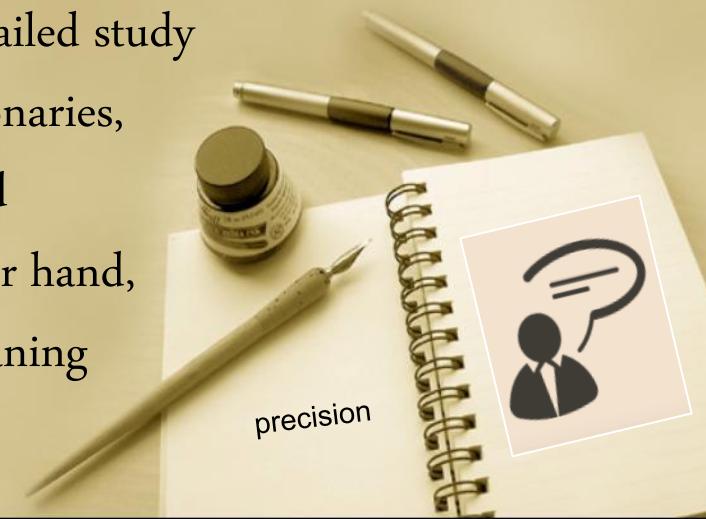
- ✓ Interpreters talk about active and passive languages.

An **active language** is a language the interpreters speak and that participants can listen to.

A **passive language** is a language the interpreters understand and that is spoken by the participants

What is the difference between written translation and conference (oral) interpreting?

- ✓ A translator studies a text written in one language (the source language) and transmits it in writing into another language (target language). The interpreter listens to the spoken message in one language and transmits it orally, consecutively or simultaneously, into the target language. The translator relies on detailed study of the text, using supplementary materials and dictionaries, in order to translate the written text as accurately and authentically as possible. The interpreter, on the other hand, relies primarily on his/her ability to transmit the meaning of the message to the audience right away.

- ✓ The translator uses a lot of time searching for the adequate word or phrase, while the interpreter has to instantly come up with the satisfactory phrase or a close equivalent, if the „right word“ can not be found, so that the audience does not wait.
- ✓ Some interpreters do both written translation and conference interpreting. Others, however, opt for either written translation or conference interpreting. Generally, experience in translation can be an excellent foundation for anyone aspiring to become a conference interpreter.

Tips for speakers

- ✓ A few tips for speakers in meetings with interpretation.
- ✓ When you are given the floor, place your microphone directly in front of you and remove your earphone. Then, switch on the microphone.
- ✓ If language arrangements allow, please use your mother tongue.
- ✓ Speak at a reasonable pace, freely or on the basis of notes/bullet points.
- ✓ Your message may not come across fully when you just read out a text or a speaking note.
- ✓ Even someone listening to the original language may find it difficult to take in the message in every detail.
- ✓ If you do read out prepared texts or statements, please ask the organizer to ensure that copies are distributed beforehand to all the interpreters' booths. They will of course be treated with the utmost confidentiality and checked against delivery.

- ✓ When referring to a particular document, quote the specific reference/paragraph number first, then pause to allow people to find the reference.
Page numbers can differ in different language versions.
- ✓ Quote figures slowly and distinctly and repeat them if necessary. For lists of figures, give a text/transparency to delegates and interpreters.
- ✓ Explain less well known acronyms the first time they are used in your meeting. If you have a list, this could be very useful as a background document for the interpreters.
- ✓ Finally, feedback of whatever kind is usually much appreciated.
Please contact your interpreters if you have any questions or wish to suggest the right specialist terms.
- ✓ Speak **naturally**, at a reasonable pace
- ✓ Speak your **mother tongue** if possible

- ✓ **Speaking** is better than reading
- ✓ **Remove** your headphones and speak
- ✓ **Quote** document references
- ✓ Make sure the interpreters have the **text** if you read a speech
- ✓ Talk with your interpreters and give them **feedback**
- ✓ Put figures, names and acronyms **clearly**
- ✓ **It is nice to thank the interpreters.**

When the speaker wraps up the presentation, it is proper form and basic politeness to thank the interpreters publicly. They work hard and their work is mentally exhausting. A sincere word of thanks will be much appreciated. Working with interpreters takes extra effort, but it is worth it. They are the partners in getting the speaker's message across to the audience. The speakers who go into the event with the right attitude, can have a very rewarding experience on many levels. And, most importantly, their message won't be lost in translation.

